

ת"פ 23080/12/20 - מדינת ישראל - פמ"מ נגד מ' ס'

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"פ 23080-12-20 מדינת ישראל נ' ס'(עציר)

בפני
בעניין: כבוד השופט חגי טרסי
מדינת ישראל - פמ"מ

המאשימה

נגד

מ' ס' (עציר)

ע"י ב"כ עו"ד תילאווי

הנאשם

גזר דין

כתב האישום:

הנאשם הורשע על פי הודאתו, במסגרת הסדר טיעון, בכתב אישום מתוקן, אשר גובש בהליך גישור, ובו יוחסו לו עבירות **הצתה** - עבירה על סעיף 448(א) רישא לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: "**החוק**"); **דרישת נכס באיומים** - עבירה על סעיף 404 רישא לחוק; **החזקת סכין** - עבירה על סעיף 186(א) לחוק; **וניסיון תקיפה** - עבירה על סעיף 379 ביחד עם סעיף 25 לחוק.

על פי המתואר במבוא כתב האישום המתוקן, הנאשם גר בקלנסואה עם בנו, יליד 2008, בבית פרטי (להלן: "**הבית**"). הוריו של הנאשם גרים במרחק של כמה מאות מטרים ממנו (להלן: "**בית הוריו**"), יחד עם ביתו של הנאשם, ילידת 2006. אמו של הנאשם, ילידת 1952, עברה ניתוח בגבה והיא מתקשה בהליכתה ואינה בקו הבריאות. בקומה מעליהם גר בנם הנוסף, א'. י' ס' (להלן: "י'"), קרוב משפחה של הנאשם, גר במרחק של כמאה מטרים מהבית.

על פי המפורט בעובדות האישום הראשון, עובר ליום 3.12.20 הגיע הנאשם במספר הזדמנויות לבית הוריו ודרש מאמו כסף ובשל כך היא נתנה לו. ביום 3.12.20, בשעה 12:30 בערך, הגיע הנאשם לבית הוריו, וצעק על אמו שתיתן לו 200 ₪. אמו סירבה, ובתגובה צעק עליה הנאשם וקילל אותה. בשלב מסוים, החזיק הנאשם את אמו בחולצתה ואיים כי ישרוף את הבית שלו אם לא תיתן לו את הכסף. א' שהגיע למקום בעקבות הצעקות, נעמד בין הנאשם לבין אמו וכך שחרר אותה מאחיזתו של הנאשם, צעק על הנאשם שיעזוב את המקום ובין השניים התפתח ויכוח קולני. ביתו של הנאשם שמעה את הצעקות, הביאה לנאשם 220 ₪ מכספה האישי, על מנת שהנאשם יחדל ממעשיו וכדי למנוע מהמצב להתדרדר, והנאשם עזב את המקום. זמן קצר לאחר מכן, בשעה 12:50 בערך, משחזר הנאשם לבית, נכנס לחדרו עם בקבוק ובו נוזל תבערה והצית את חדרו שבקומה השניה של הבית, בעוד בנו נמצא בחדר הסמוך. לאחר מכן עזב את הבית. משהבחין בנו של הנאשם בעשן שיוצא מהחדר יצא אף הוא מהבית. לאחר מכן נסע הנאשם ברכבו

בסמוך לביתו, ולא עשה דבר כדי להזעיק עזרה או כדי לסייע בכיבוי השריפה שהצית, וזאת על אף ש' שהיה באזור הבית אמר לו שהבית עולה באש, אולם הנאשם התעלם ממנו והמשיך בנסיעה. כתוצאה ממעשיו של הנאשם, החדר אותו הצית והחפצים שהיו בו נשרפו כליל, וכן נגרמו נזקי שריפה ופיח לכלל הקומה העליונה של הבית. בגין מעשים אלה הורשע בדרישת נכס באיומים ובהצתה.

על פי העובדות המתוארות באישום השני, ביום 3.12.20, בשעה 15:45 בערך, החזיק הנאשם ברכבו סכין משוננת בעלת להב חד (להלן: "הסכין"). באותה שעה, פגש ' את הנאשם ברכבו בשנית, והבחין כי הוא מחזיק בידו את הסכין. ' פנה לנאשם ושאל אותו מדוע הוא מתנהג כך. בתגובה, ניסה הנאשם לצאת מרכבו בעודו מחזיק את הסכין בידו, אולם ' שם את רגלו על דלת הרכב ומנע ממנו לצאת. בתגובה, ניסה הנאשם לפגוע ב' באמצעות הסכין דרך חלון הרכב, אולם ' הבחין בכך והזיז את רגלו. הנאשם ניסה שוב לפתוח את דלת הרכב, אולם ' שם את רגלו שוב על הדלת וממנע ממנו לצאת, בעודו מדבר אל הנאשם ומבקש ממנו להפסיק "לעשות שטויות". משראה ' שאינו מצליח לדבר אל ליבו של הנאשם אמר לו שהמסטר בדרכו והנאשם נסע מהמקום. בגין מעשים אלה הורשע הנאשם בהחזקת סכין ובניסיון תקיפה.

במסגרת ההסדר שגובש בין הצדדים, הוסכם כי הנאשם יופנה בטרם הטיעונים לעונש לקבלת תסקיר מטעם שירות המבחן, אך לא גובשו הסכמות עונשיות. עם זאת הוסכם כי ככל שימליץ שירות המבחן על שחרורו של הנאשם ממעצר לצורך השתלבות בטיפול, תסכים לכך המאשימה. יובהר כבר עתה כי המלצה מעין זו לא התקבלה, ועל כן נשמעו הטיעונים לעונש בעוד הנאשם מוחזק במעצר מאז הגשת כתב האישום.

תסקיר שירות המבחן

המדובר באדם בן 48, גרוש ואב לשלושה ילדים. טרם מעצרו בתיק הנוכחי לא עבד באופן קבוע והתגורר בקלנסואה. הנאשם השלים 10 שנות לימוד, ללא תעודת בגרות. בתום לימודיו פנה לשוק התעסוקה ולאורך השנים עבד באופן רציף כפועל בתחום השיפוצים ואיטום גגות. הנאשם מסר כי תקופה קצרה טרם ביצע העבירה הוצא לחל"ת בעקבות התפרצות נגיף הקורונה. לאחר הגירושין מאשתו ב-2018 נותרו שלושת הילדים הקטינים בחזקתו, ומאחר שהתקשה לטפל בהם לבדו, נעזר באמו שסייעה בגידולם והוא התעסק בעיקר בפרנסת המשפחה.

במסגרת הליכי האבחון שנערכו לנאשם בשלב המעצר התרשם שירות המבחן כי מדובר במי שחווה משבר רגשי ונפשי בעקבות הליך הגירושין ודרישתו לתפקוד הורי. הנאשם החל להשתמש בסמים ואלכוהול באופן אינטנסיבי כדי להקל על מצבו הרגשי המורכב. בנוסף התרשמו כי הנאשם נוטה להתנהגות אלימה, אימפולסיבית ודרשנית כלפי בני משפחתו וכי הוא מאופיין בנוקשות מחשבתית וקושי בפתיחות. באותה עת שלל הנאשם נזקקות טיפולית.

לקראת הגשת התסקיר בתיק העיקרי נפגש שירות המבחן בשנית עם הנאשם. ביחס לשימושו בסמים מסר הנאשם כי לאורך השנים השתמש בסם מסוג קנאביס באופן חברתי ומזדמן בלבד, אך כחודשיים טרם ביצע העבירה על רקע גורמי

דחק בחייו החל להשתמש בקנאביס באופן אינטנסיבי ויום יומי, ואף פנה להשתמש בסם מסוג "ניס גאי" באופן אינטנסיבי. הנאשם תלה התנהגותו הבעייתית בשימוש בסמים. הנאשם מסר כי מאז מעצרו אינו משתמש בסמים ומבין את הבעייתיות בשימוש בסמים. בקשר לאמו, המתלוננת תאר הנאשם קשר קרוב וחיובי והתקשה להתייחס לקשיים או קונפליקטים. בקשר ל'י, המתלונן, תאר כי 'י הוא בן דודו, לאורך השנים לא עלו קשיים מיוחדים בקשר עמו, מסר כי כיום, בעזרת המשפחה חידשו את הקשר.

בהתייחסותו לביצוע העבירות מסר כי באותה תקופה השתמש באופן אינטנסיבי בסמים והיה זקוק לכסף בכדי לרכוש סמים, ולכן הגיע לבית הוריו ודרש מאמו כסף. הנאשם ביטא חרטה וצער על התנהגותו והבנה כי פעל באופן אלים כלפי אמו ובתו. עוד מסר כי בהמשך הגיע אל דירתו, שבאותה תקופה הייתה עזובה, שכן ילדיו לרוב התגוררו בבית הוריו, חש כעס על אמו ולכן הצית את המזרן בחדר השינה. תאר כי היה שקוע בכעסו ולא שקל את מעשיו ואת הסיכון בו העמיד את בנו ואת עצמו.

בשונה מהמתואר בכתב האישום בו הודה הנאשם, מסר בשירות המבחן כי הוא נבהל ממעשיו וניסה לכבות את האש ללא הצלחה ולכן יצא מהבית. לדבריו אף אמר לבנו לצאת מהבית. עוד מסר כי בהמשך רכש לעצמו סמים וכשחזר פגש בבן דודו 'י, אשר לדבריו התנהל מולו בתוקפנות ואיים עליו. לדבריו, לא התכוון לפגוע ב'י אלא רק נדרש להגן על עצמו לנוכח תחושת האיום שחש מצד בן דודו. הנאשם התקשה לבחון את דפוסיו האימפולסיביים, התוקפניים והאלימים, והדגיש כי התנהגותו האלימה הייתה קשורה כולה לשימוש בסמים. עם זאת, הביע צער על הפגיעה בבני משפחתו וחשיפת ילדיו להתנהגותו.

שירות המבחן התרשם מאדם שגדל והתפתח באופן תקין ונורמטיבי, אך בשלוש השנים האחרונות חווה קשיים רגשיים ניכרים סביב הליך הגירושין והיותו אב יחידי, התקשה בתפקוד ופנה לשימוש מאסיבי בסמים. על רקע השימוש בסמים התקשה עוד יותר בוויסות רגשותיו והתנהגותו ופעל באופן אימפולסיבי תוך היותו ממוקד בצרכיו שלו ומבלי ששקל את הסיכון הכרוך במעשיו כלפי עצמו וכלפי בני משפחתו. עוד התרשם שירות המבחן כי הנאשם מתקשה לקחת אחריות על מעשיו ולבחון דפוסיו ההתמכרותיים וקשייו הניכרים בוויסות, וכן להתייחס באופן ביקורתי לחומרת התנהלותו. בנוסף ניכר כי הנאשם מתקשה לבחון את מורכבות היחסים עם בני משפחתו לאורך השנים בכל הקשור לקשר עם הוריו, משפחתו המורחבת וילדיו שנחשפו להתדרדרות במצבו.

באשר לגורמי הסיכון, התייחס שירות המבחן לקישיו בוויסות דחפים, סף תסכול נמוך ונטייתו להתנהגות אימפולסיבית ותוקפנית. עוד צוין כי עולה שימוש לרעה בסמים ואלכוהול כאשר הנאשם צמצם מהיקפו מול שירות המבחן. בנוסף הודגשו חומרת האלימות, העובדה שמימש את איומיו, התנהלותו בעבירה הנוכחית, העובדה כי מתקשה להכיר בדפוסיו האלימים, נוטה לצמצם מחומרת התנהגותו בעבירות ומתקשה להתבונן על אודות דפוסיו והתנהלותו הבעייתית. באשר לגורמי הסיכון לשיקום, התייחס שירות המבחן למוטיבציה שביטא הנאשם להמשך תפקוד נורמטיבי בעתיד.

לסיכום, מצא שירות המבחן כי ישנם גורמי סיכון משמעותיים המצביעים על סיכון להישנות התנהגות אלימה. גורמי הסיכון שוקפו לנאשם אך הוא התקשה להכיר בהם, מסר שאינו תופס את עצמו כמי שזקוק לטיפול אינטנסיבי בקהילה טיפולית, וביקש להשתחרר למעצר בית בפיקוח בני המשפחה ולהשתלב במסגרת טיפולית אמבולטורית. הנאשם לא השתלב בפרויקט הכנה לטיפול בהתמכרויות בבית המעצר ושירות המבחן התרשם כי הוא נעדר מוטיבציה ממשית

ובשללות להיעזר בטיפול וכי בקשתו להשתלב בטיפול מונעת ממוטיבציה חיצונית, שנועדה לקדם את תוצאות ההליך המשפטי. במצב דברים זה לא בא שירות המבחן בהמלצה טיפולית בעניינו של הנאשם, והמליץ על שילובו בטיפול בתחום ההתמכרות והאלימות בשב"ס.

עדי האופי

עובר לטיעונים לעונש שמעתי את דברי אביו ואחיו של הנאשם, אשר ביקשו להקל עם הנאשם. אביו של הנאשם, מר ס' מ', סיפר שהנאשם עבד כל השנים ופרנס את משפחתו בכבוד. לדבריו, נקלע למשבר על רקע יחסיו עם אשתו, החל לקחת סמים והתנהגותו השתנתה. האב סיפר שילדי הנאשם גרים אצלו והוא ואשתו מטפלים בהם. לבסוף ביקש בשמו ובשם בני המשפחה לשחרר את הנאשם.

אחיו הבכור של הנאשם, מר ט' ס', המתגורר בשכנות לנאשם, העיד כי לאורך כל השנים תפקד הנאשם היטב הן כאב והן כבעל. הגירושין והעובדה שאשתו עזבה את הבית והשאירה אותו לטפל לבד בילדיהם היוו מכה קשה עבור הנאשם, וזאת בנוסף לקשיי הפרנסה על רקע מגפת הקורונה. הנאשם התדרדר לשימוש בסמים ואלכוהול, ואין שום תירוץ למעשיו, אך בסופו של דבר הנזק שנגרם הוא נמוך, והמשפחה מבקשת לפעול לשיקומו של הנאשם. האח הקים עבורו עסק בתחום מומחיותו, ילדיו זקוקים לו ומתגעגעים לו והמשפחה אף תוודא שיקבל את הטיפול השיקומי לו הוא זקוק.

טיעוני הצדדים

את עיקר טיעוניו לעונש הקדיש ב"כ המאשימה לדברים שנשמעו מפי בני משפחת הנאשם, לפיהם התבקש בית המשפט לשחרר את הנאשם ולאפשר למשפחה לפעול לשיקומו. התובע המלומד הזכיר כי היו אלה בני המשפחה שפנו לעזרת הרשויות משלא עלה בידם לסייע לנאשם, על אף שהיו מודעים להתדרדרות במצבו ולסיכון הטמון בו. עוד הדגיש את החומרה הרבה שבמעשים ואת הסיכון שהיה כרוך בהם לאמו החולה של הנאשם, לבנו ששהה בחדר הסמוך למקום ההצתה ולקרוב המשפחה אותו ניסה לתקוף בסכין. ב"כ המאשימה ביקש לראות בכלל המעשים המפורטים בכתב האישום כאירוע כולל אחד, ועתר למתחם ענישה של 3 עד 6 שנות מאסר. באשר לנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה התייחס ב"כ המאשימה לכך שעברו הפלילי של הנאשם אינו מכביד וכולל עבירות ישנות בלבד, אך ציין כי נראה שהנאשם מתקשה בהבנת המותר והאסור ועל כן עולה הצורך בהרתעת היחיד. עוד הפנה לתסקיר המצביע על קשיים רבים. הנאשם מתקשה לקחת אחריות על מעשיו, לא השתלב בטיפול על אף שעצור משך זמן רב, ורצונו כיום להשתלב בטיפול אינו אותנטי אלא נועד לקדם את ההליך המשפטי. על רקע זה עתר למקם את עונשו של הנאשם בחלק התחתון של מתחם הענישה, אך לא בתחתית ממש.

ב"כ הנאשם הדגיש בטיעוניו כי מדובר באדם נורמטיבי, אב ל-3 ילדים, אשר נקלע למשבר אישי, על רקע גירושיו. המעשים שביצע מצערים אך אינם ברף החומרה הגבוה שכן הנאשם משך בחולצתה של אמו, ולא חנק אותה או הכה אותה בכוח, והצית את המזון בחדרו בלבד, בביתו שלו, וגרם נזק לרכוש בלבד. ב"כ הנאשם אבחן את הפסיקה שהגיש התובע וביקש לקבוע מתחם ענישה כולל לאירועים הנע בין 12 ל-30 חודשי מאסר. באשר לנסיבות שאינן קשורות

לביצוע העבירה, ציין כי מדובר באדם שהוא למעשה נעדר עבר פלילי, אשר הודה במעשיו וחסך זמן שיפוטי. לאורך כל השנים ניהל על פי העדויות אורח חיים נורמטיבי וחיובי, תוך דאגה מיטבית לבני משפחתו. הסנגור המלומד גם הפנה לחוות הדעת הפסיכיאטרית ע/4, שניתנה במסגרת הליך המעצר, ממנה עולה כי המשפחה לקחה את הנאשם לטיפול ושלחה אותו למרכז לבריאות הנפש, והוא אושפז למספר ימים ושחרר להמשך טיפול בקהילה. לנאשם יש משפחה תומכת, שרוצה לסייע לו, ואף פנתה לקהילה הטיפולית "אלפטאם" והפקידה כספים לצורך טיפול עתידי, כאמור במסמך ע/2. ב"כ הנאשם הגיש גם דוח סוציאלי מלשכת הרווחה בעיריית קלנסואה שסומן ע/1, ממנו עולה כי אחיו של הנאשם, אסמאעיל, ואשתו משמשים כאומנת קרובים לילדיו של הנאשם, וכי ילדיו של הנאשם מתגעגעים אליו מאוד. על רקע זה ביקש הסנגור למקם את עונשו של הנאשם בתחתית המתחם.

לבסוף, שמעתי את דברי הנאשם אשר מסר כי הוא מצטער על מעשיו וביקש הזדמנות נוספת להשתקם ולחזור לילדיו.

דין והכרעה:

בהתאם להוראת סעיף 40ג לחוק, כאשר מורשע נאשם במספר עבירות, על בית המשפט להידרש תחילה לשאלה האם מקימות העבירות השונות אירוע עבריני אחד או שמא מספר אירועים נפרדים, ובהתאם לכך, האם יש לקבוע מתחם ענישה כולל אחד או מתחם נפרד לכל אחד מהאירועים, וזאת בהתאם למבחן "הקשר ההדוק" שנקבע בע"פ 4910/13 ג'אבר נ' מ"י (29.10.14). כך למשל, ברי כי בין המעשים המפורטים באישום הראשון, ואשר מקימים את עבירות דרישת הנכס באיומים וההצתה קיים "קשר הדוק", הן מבחינת לוחות הזמנים והן מבחינה עניינית, שכן אקט ההצתה קשור באופן ישיר לאיום להצית שהשמיע הנאשם כלפי האם בעת שדרש ממנה כסף דקות אחדות קודם לכן. לפיכך, מובן כי האישום הראשון כולו הנו בגדר אירוע אחד.

השאלה הופכת מורכבת מעט יותר בנוגע לאישום השני, שכן בינו לבין המעשים שבאישום הראשון מפרידים מספר שעות, ומדובר בו במתלונן שונה ובסוג שונה במידת מה של מעשי אלימות. עם זאת, לנוכח ההסכמה הגורפת של הצדדים לקביעת מתחם עונש בודד, ובשים לב לכך שגם הפעם הקורבן היה בן משפחה וכי המעשים באישום השני בוצעו על רקע ובהמשך לאמור באישום הראשון, אאמץ הפעם את עמדת הצדדים ואראה בכתב האישום כולו אירוע אחד שלצידו מתחם ענישה בודד. אפנה כעת לקבוע את גבולותיו של המתחם, ואפתח בעבירה המרכזית, היא עבירת ההצתה, עליה נאמרו כבר לא פעם הדברים הבאים:

"עבירת ההצתה היא מהחמורות שבספר החוקים וזאת לאור הפוטנציאל ההרסני הטמון בה נוכח הסכנה הגלומה במעשה לגופו ולרכושו של אדם. בית משפט זה עמד, לא אחת, על חומרתה היתרה של העבירה שראשיתה ידוע אך כיצד תתפשט ומה יהיה היקפה, אין איש יודע, שכן מנהגה של האש להתפשט ללא שליטה, תוך שהיא זורה הרס רב בדרכה... גישתו העקבית של בית משפט זה באשר לרמת הענישה בעבירות ההצתה היא כי, ככלל, יש להתייחס בחומרה לעבירה זו ולהשית עונשי מאסר לריצוי בפועל על מבצעי העבירה באופן שיבטא את שיקולי הגמול והרתעת הרבים

יחדיו."

דבריו אלה של בית המשפט העליון מתוך פסק הדין בע"פ 1414/15 מ"י נ' פדר (15.4.15) מיטיבים לתאר את מרכיבי הסיכון והחומרה הכרוכים בעבירת ההצתה, ואת מדיניות הענישה המתחייבת, הכוללת ככלל מרכיב ממשי של מאסר מאחורי סורג ובריח. המדובר הרי במעשים הפוגעים בערכים חברתיים כבדי משקל ובהם הצורך בהגנה על שלום היחיד והציבור, על הקניין ועל תחושת הביטחון האישי והציבורי.

עם זאת, אין להתעלם מכך שעבירת ההצתה כוללת בחובה מגוון רחב של מקרים, אשר מחייבים את התאמתו של מתחם העונש ההולם לנסיבות הקונקרטיות של המעשה. יפים לעניין זה דבריו של כב' השופט עמית בע"פ 4036/13 אמרה נ' מ"י (5.10.14), שם פורטו מדרגי החומרה השונים אשר עשויים להתעורר בעבירות הצתה:

"הצתה של נכס בנסיבות שאין לחשוש כי ההצתה תתפשט לרכוש אחר; הצתה של נכס שעלולה להתפשט ולפגוע ברכוש אחר; הצתה של נכס שיש בה פוטנציאל לפגיעה בגוף ובנפש; הצתה של נכס בנוכחותו הקרובה והמיידי של אדם, מה שמגביר את פוטנציאל הפגיעה בגוף ובנפש; הצתה שגרמה בפועל לפגיעה בגוף ובנפש על אף שהמצית לא התכוון לכך (מחשבה פלילית של פזיזות); והצתה בכוונה לפגוע בגוף ובנפש ... מובן כי בתוך מדרגי ביניים אלה יש להבחין בין נסיבות שונות לחומרה או לקולא, כמו ערך הרכוש שהוצת או מספר האנשים שעמדו תחת סיכון של פגיעה"

יישומם של מבחנים אלו על אירוע ההצתה שלפני מוביל אל המסקנה כי מדובר במעשה המצוי **במדרג החומרה הבינוני**. לקולא יש לציין את הרושם כי מדובר היה במעשה הצתה ספונטני, על רקע העימות המוקדם עם בני משפחתו בבית הוריו, שלא היה מלווה בתכנון מוקדם וארוך טווח. בנוסף, הצית הנאשם את רכושו שלו, כלומר את חדר המגורים האישי שלו בבית שבבעלותו, והנזק שנגרם היה לרכוש בלבד, ללא פגיעה כלשהי בגוף. מנגד, אין מנוס מלקבוע כי פוטנציאל הנזק במקרה זה היה חמור בהרבה, שכן מדובר בהצתה של בית מגורים, בעת שבנו של הנאשם שהה בפועל בחדר הסמוך לזה שהוצת. למרבה המזל הבחין הבן בשלב מסוים בעשן הבוקע מהחדר ויצא מהבית, אך לנאשם לא היה כל חלק בכך, ובמעשיו העמיד הוא את בנו בסיכון בלתי מבוטל לפגיעה חמורה. בנוסף, לצד המסקנה לפיה לא מדובר היה במעשה שהיה מלווה בתכנון קפדני וממושך, יש להזכיר כי הנאשם הצטייד ועשה שימוש בחומר דליק לצורך ביצוע ההצתה. כמו כן, אין להקל ראש בנזק שנגרם בפועל, שבא לידי ביטוי בכך שהחדר וכל החפצים בו נשרפו כליל, ונגרמו נזקים לכלל הקומה העליונה בבית. גם הלך הרוח האדיש שהפגין הנאשם לאחר ההצתה, בעת שהופנתה תשומת לבו לשריפה ולהשלכותיה מעידים על חומרת מעשיו.

באשר לפסיקה הנוהגת, עיינתי בפסקי הדין שהציגו ב"כ הצדדים, שניים מכל צד, אך הנסיבות העובדתיות והמשפטיות שתוארו בהן שונות מהותית מהמקרה שלפנינו, ועל כן לא מצאתי לנכון לפרטם ולהסתייע בהם לצורך קביעת המתחם. דומני כי על מנת לעמוד על המתחם הראוי במקרה זה יש לבחון מקרים דומים יותר, בהם מדובר במי שהצית את רכושו שלו, על רקע מצוקה כזו או אחרת, והכל בשינויים המחויבים.

המקרה הראשון המצדיק התייחסות הנו ע"פ 7139/13 **צקול נ' מ"י** (23.1.14), שם הצית הנאשם באמצעות מצת וסדין חדר ששכר, בבית בו התגוררו דיירים נוספים, וזאת לאחר שוויאד שכל הדיירים שוהים מחוץ למבנה. החדר וגג

הרעפים נשרפו כליל ונגרמו נזקי פיוח לבית ונזקים לבגדים וחפצים של דיירים נוספים. בין הצדדים גובשה הסכמה לפיה מצבו הנפשי הירוד של הנאשם תרם לביצוע מעשיו, וכי לאחר ההצתה נשאר הנאשם בחדר וסגר את החלון, ורק כאשר התגבר העשן והוא החל לסבול מכוויות יצא בכוחות עצמו מהחדר. בית המשפט המחוזי קבע מתחם שנע בין 2 ל-4 שנות מאסר ואילו בית המשפט העליון, קבע כי לנוכח הנסיבות המיוחדות שפורטו לעיל **המתחם במקרה מיוחד זה נע בין שנה אחת לשלוש שנות מאסר**, וגזר על הנאשם, שהיה בעל עבר פלילי, **18 חודשי מאסר** (חלף 24 חודשים).

מקרה רלבנטי נוסף הוא זה שנדון לפני לאחרונה בת"פ (מחוזי מרכז) 4007-05-21 מ"י נ' **סקיטל** (9.11.21), שם מדובר היה באדם אשר הצית את מיטתו בדירתו, באמצעות דפי נייר, ואז נעל עצמו בחדר השירותים. השכנים הזעיקו כוחות כיבוי, אשר השתלטו על האש וחילצו את הנאשם. כתוצאה ממעשיו נגרמו לדירה נזקים כבדים ואף נגרמו נזקים לבניין ולדירה נוספת. במקרה זה קבעתי **מתחם ענישה הנע בין 18 ל-42 חודשי מאסר**. הנאשם מבוגר, בעל עבר פלילי מכביד, אשר מצבו הנפשי אינו שפיר. העונש שהוטל עמד על **27 חודשי מאסר בפועל**.

המשותף למקרים אלו ולמקרה שלפני הנו בחירתו של כל אחד מנאשמים להצית את חדר השינה שלו עצמו, על רקע הקשיים האישיים עמם התמודד, וגרימה של נזק בהיקפים דומים ולרכוש בלבד. עם זאת, קיימים בעניינו של הנאשם שלפני מספר נתונים מחמירים, בהשוואה **לעניינם של צקול וסקיטל**, ובראשם הסיכון הפוטנציאלי הממשי לגופו ונפשו של הבן ששהה בחדר הסמוך, סיכון שלא התממש רק הודות לכך שהבן עצמו הבחין בעשן ויצא בזמן מהבית. כמו כן, עומדים לחובתו שיטת ההצתה, באמצעות חומר דליק, והאדישות שגילה לשריפה שהצית ולהשלכותיה. המתחם בגין מעשה ההצתה במקרה זה צריך שיהיה חמור באופן ממשי אפילו מזה שנקבע בעניינו של **סקיטל**.

יתרה מכך, היות שבאירוע אחד עסקינן, הרי שבקביעת המתחם יש ליתן משקל לא רק לעבירת ההצתה אלא גם ליתר העבירות בהן הורשע הנאשם, דרישת הנכס באיומים, החזקת הסכין וניסיון התקיפה, אשר פגעו אף הן בערכים חברתיים מוגנים של זכות האדם לכבוד, לביטחון, להגנה על חייו ושלמות גופו ועל קניינו ורכושו. כזכור, על פי המפורט בכתב האישום המתוקן, עוד לפני היום המדובר הגיע הנאשם במספר הזדמנויות לבית הוריו, דרש מאמו כסף, וזו נכנעה לתכתיביו. ביום האירוע עצמו, 3.12.20, הגיע הנאשם לבית הוריו, צעק על אמו, דרש ממנה כסף ואף אחז בחולצתה ואיים שישרוף את ביתו. האם נחלצה רק בשל התערבות אחיו של הנאשם, וגם אז נמשך הוויכוח הקולני עד שבתו של הנאשם מסרה לו מכספה. למרות שקיבל את הסכום המבוקש, לא מנע הדבר מהנאשם מלממש את איומו ולהצית את ביתו דקות אחדות לאחר מכן. מעשים מעין אלה, כאשר הם מבוצעים כלפי בני המשפחה, ובמיוחד כלפי אמו, אשר מצבה הרפואי אינו איתן, מחייבים כשלעצמם מענה עונשי ממשי. לכל אלה יש להוסיף גם את המעשים המפורטים באישום השני, אשר כללו איום וניסיון תקיפה כלפי בן משפחה נוסף, תוך שימוש בסכין.

המתחם שייקבע חייב לשקף אפוא לא רק את מרכיבי החומרה הנוגעים לעבירת ההצתה, אלא את כלל המעשים והעבירות המפורטים בכתב האישום. לפיכך, ובשים לב לפסיקה שהזכרתי, ולענישה הנוהגת בגין העבירות הנוספות בהן הורשע הנאשם, אני סבור כי לצד כלל מעשיו יש לקבוע **מתחם עונש הולם הנע בין 26 ל-52 חודשי מאסר בפועל**, לצד ענישה נלווית.

משנקבע מתחם הענישה, יש לאתר את העונש הראוי לנאשם בגדר המתחם, תוך מתן משקל למכלול הנסיבות שאינן

קשורות לביצוע העבירה, אלא נוגעות יותר לנתוניו של הנאשם עצמו, לעברו ולדפוסיו. בהקשר זה יש לציין לקולא את ההודאה, נטילת האחריות והחיסכון הניכר בזמן ציבורי הכרוך בכך. עוד יש לציין לזכות הנאשם את העובדה כי עברו הפלילי אינו מכביד כלל ועיקר, וכולל שתי הרשעות ישנות בלבד, בעבירות שאינן מרף החומרה הגבוהה. נתונים נוספים המצדיקים הימנעות ממיצוי הדין יש למצוא בדברי עדי האופי בדבר התפקוד הנורמטיבי בעבר לאורך שנים רבות, עד למשבר אליו נקלע על רקע הגירושין מאשתו והצורך להתמודד עם השלכותיו ועם גידול הילדים כהורה יחידני. לבסוף, גם המסמכים שהוצגו בדבר התגייסות בני המשפחה לסייע לו, והצורך העז של ילדיו ושל יתר בני המשפחה בשיקומו ובחזרתו לחיים משותפים עמם יילקחו בחשבון לקולת העונש.

מנגד, אין מנוס מלהזכיר כי לנאשם ניתנה ההזדמנות, במסגרת הסדר הטיעון שגובש בהליך הגישור, להשתחרר לחלופת מעצר טיפולית, ככל שימליץ על כך שירות המבחן, אך למרבה הצער שלל הנאשם נזקקות לטיפול אינטנסיבי ושירות המבחן התרשם מחוסר מוטיבציה ממשית ומחוסר בשלות לטיפול. בתוך כך מעיד התסקיר שהוגש על קושי בוויסות דחפים, על נטייה להתנהגות אימפולסיבית ותוקפנית, על קושי להכיר בדפוסיו האלימים ועל ניסיון לצמצם מחומרת התנהגותו בעבירות ומהיקף השימוש לרעה בסמים ובאלכוהול. בנסיבות אלה, לא ניתן להיעתר לבקשת המשפחה להורות על שחרורו ועל שילובו בטיפול עצמאי, ויש לקוות כי הנאשם יוכל לנצל את תקופת המאסר שעוד נותרה לו על מנת להשתלב בטיפול בתחום ההתמכרויות ובתחום האלימות, כפי שממליץ שירות המבחן. מכל מקום, מבלי למצות את הדין עם הנאשם, מצאתי לנכון בנסיבות אלה למקם את העונש בסמוך לרף התחתון של המתחם, גם אם לא ברף התחתון ממש. כמו כן, החלטתי שלא להשית עליו עונש כספי, וזאת על מנת שלא להוסיף על המצוקה הכלכלית שלו ושל בני משפחתו.

בשים לב לכל האמור לעיל, אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

1. 30 חודשי מאסר בפועל מיום המעצר - 3.12.20
2. 9 חודשי מאסר על תנאי, והתנאי הוא כי במשך 3 שנים מיום שחרורו מהמאסר לא יעבור הנאשם עבירת הצתה או כל עבירת אלימות או רכוש מסוג פשע.
3. 5 חודשי מאסר על תנאי, והתנאי הוא כי במשך 3 שנים מיום שחרורו מהמאסר לא יעבור הנאשם עבירת אלימות או רכוש מסוג עוון או עבירה של החזקת סכין.

זכות ערעור בתוך 45 ימים

ניתן היום, ט"ז שבט תשפ"ב, 18 ינואר 2022, במעמד הצדדים.